
VTH-programma 2024

Lokaal uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving

Voorwoord

Dit programma geeft inzicht in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in de fysieke leefomgeving in 2024. Het heeft betrekking op het domein bouwen en ruimtelijke ordening.

Zoals gebruikelijk kijken we bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma voor het nieuwe, komende jaar terug naar het voorgaande jaar. Daarbij zetten we door monitoring verkregen resultaten om naar getalsmatige uitgangspunten, daarnaast schaven we waar nodig de processen bij. Wat er uitspringt en waar we afgelopen jaar als ook komend jaar nog intensief mee te maken krijgen, is de invoering van de Omgevingswet in de eigen organisatie. De extra werkzaamheden en de veranderingen die daarmee gepaard gaan vragen om een nog flexibelere houding om de dienstverlening en kwaliteit op hetzelfde niveau te houden.

In de praktijk blijkt dat niet iedereen zich aan de regels houdt en dat het toetsen van plannen, toezicht en handhaving noodzakelijk zijn. Ook in onze gemeente vinden overtredingen plaats en worden bijvoorbeeld voorschriften in de bouw niet nageleefd. Bewust en onbewust worden de regels en voorschriften om verschillende redenen niet nageleefd. Hierdoor wordt afbreuk gedaan aan de veiligheid en de kwaliteit van onze fysieke leefomgeving.

Bij de uitvoering van onze toezicht- en handhavingstaak staat de menselijke maat centraal. We praten met elkaar en handelen niet uitsluitend naar de letter, maar vooral ook naar de geest van de wet.

Vergunningverlening

Door monitoring kunnen we vaststellen dat het aantal bouwaanvragen in 2023 ten opzichte van 2022 over het totaal licht gestegen is.

Toeziht en handhaving

Toeziht en handhaving zijn belangrijke instrumenten voor het waarborgen van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Door actief toezicht wordt wet- en regelgeving beter nageleefd.

De voorbereiding van het uitvoeringsprogramma is voor een deel een getalsmatige exercitie. Dit vanuit het doel om onze capaciteit zo gericht mogelijk te verdelen. We onderscheiden drie programma's, waarop voor de uitvoering van de taken als volgt wordt ingezet:

- Vergunningverlening;
- Toeziht en handhaving;
- Specialismen: juridische advisering.

De gemeentelijke toezichtscapaciteit is beperkt. Wanneer blijkt dat niet alle toezichtstaken kunnen worden uitgevoerd, wordt op basis van de risicoanalyse besloten om bij het bouwtoezicht een aantal taken niet of niet volledig uit te voeren. Het te kort wordt dan voor een deel opgevangen door in de lagere categorieën niet alle onderdelen van het bouwproces te controleren. Voor een effectief toezicht wordt de beschikbare toezichtscapaciteit zo flexibel mogelijk ingezet. Een hoge werkvoorraad bij vergunningverlening kan er toe leiden dat een aanvraag niet op alle onderdelen wordt getoetst.

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	VTH-programma als basis voor uitvoering	3
1.2	Ontwikkelingen	3
2	Werkwijze VTH	5
2.1	Omgevingswet en Wkb	5
2.2	Werkwijze vergunningverlening	6
2.3	Werkwijze Toezicht en Handhaving	7
3.	Formatie VTH.....	9
3.1	Wat gaan we doen?	9
3.2	Risico's	10
Bijlage 1	Productbladen	
162		
Bijlage 2	Beleidsdoelen VTH	14
Bijlage 3	Risicoanalyses bouwen en ruimtelijke ordening	15
Bijlage 4	Verantwoordelijkheden	17
Bijlage 5	Handreiking Toezicht en handhaving Wkb Handelingsperspectieven gemeenten	18

1. Inleiding

1.1 VTH-programma als basis voor uitvoering

1.2 Ontwikkelingen

Bij de totstandkoming van dit document is rekening gehouden met landelijke beleidsontwikkelingen en (toekomstige) wijzigingen in wetgeving.

Vergunningverlening Toezicht en Handhaving		
Aandachtspunten	Situatie 2023	Ontwikkelingen 2024
Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging. Actualisatie VTH-beleidsplan	Na het ingaan van de Omgevingswet weten we hoe de Omgevingswet uitpakt en wat we daar beleidsmatig over willen vaststellen met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving.	In de loop van 2024 gaan we het VTH-beleid herzien.
Wet kwaliteitsborging (Wkb)	De precieze effecten van de Wkb zijn lastig te voorspellen. Ter verbetering van de informatiepositie van de aannemers en de kwaliteitsborgers is een regiobijeenkomst georganiseerd.	De effecten van de Wkb invoering monitoren en op basis daarvan bepalen of specifiek Wkb beleid nodig is om de gemeentelijke werkzaamheden in te kaderen.
<i>Ja –mits / nee</i>	De gemeente Steenwijkerland ziet zichzelf als een ja-mits gemeente. Wij constateren in de afgelopen jaren in toenemende mate dat sommige inwoners geen 'nee' als antwoord kunnen accepteren. Na een 'nee' van de inhoudelijk adviseurs, wenden zij zich tot het management voor een ander antwoord. Als het een nee blijft, volgt de gang naar het college. Als het antwoord nee blijft volgt de gang naar de raad. Simpelweg een bezwaar indienen om een neutraal advies te krijgen, is uitgegroeid naar bezwaar, met tegelijkertijd een verzoek om voorlopige voorziening en een Woo-verzoek. Al deze pogingen tot escalatie, komen terug bij de adviseurs.	Naar verwachting zal deze trend zich doorzetten naar 2024. Daarmee claimt een kleine groep inwoners, die een keurig en correct antwoord hebben gehad, een aanzienlijk deel van de beschikbare tijd, die vervolgens niet kan worden besteed aan welwillende inwoners en ondernemers.
<i>Vertraging ketenpartners</i>	De grote werkvoorraad en daarmee werkdruk waar Steenwijkerland mee te maken heeft zijn niet uniek. Zo geven de Omgevingsdienst en Provincie aan dat de adviesvragen voor een bepaalde periode, variërend van 4 weken tot soms een half jaar, niet als taak aan een medewerker	Ook in 2024 zal er nog krapte op de arbeidsmarkt zijn. Als organisatie hebben wij dienstverlening hoog in het vaandel staan. Dat betekent dat alle zeilen worden bijgezet om onze inwoners en ondernemers,

	worden toegekend. Dit levert niet alleen een aanzienlijke vertraging in onze behandeling van aanvragen op, maar ook een toename in de werkdruk. Wij moeten vaker achter adviezen aan, maar krijgen als bevoegd gezag ook de vragen en klachten van de aanvragers.	ondanks de hoge werkvoorraad, binnen afgesproken termijnen van antwoord te voorzien. Bij ketenpartners ontstaat eveneens een onbalans tussen werkvoorraad en capaciteit. We zullen blijven sturen en inzetten op de afgesproken termijnen.

2 Werkwijze VTH

Als college van B&W streven we naar een veilige, gezonde, aantrekkelijke en duurzame omgeving om in te wonen, werken en leven. Soms kan het gedrag van individuele burgers of bedrijven dit streven bedreigen en een risico opleveren voor de leefomgeving. De gemeente heeft in beginsel de zorg om de risico's beheersbaar te houden. Er is echter altijd een grens aan de middelen die we daarvoor kunnen en willen inzetten. Daarbij kijken we vooral naar de risico's voor de leefomgeving: grote risico's geven we meer prioriteit dan kleine risico's.

Onze beleidsdoelen zijn gestoeld op de doelstelling van de Omgevingswet. Doelen van de Omgevingswet zijn een veilige en gezonde leefomgeving bewerkstelligen en deze behouden, beheren en ontwikkelen op een duurzame, resultaatgerichte wijze. Daarnaast voldoen we aan geldende beleidsdoelen en kwaliteitseisen. In onze kwaliteitsverordening zijn beleidsdoelen opgenomen. Deze hebben betrekking op de thema's dienstverlening, uitvoeringskwaliteit en financiën.

Het beleid bevat meerjarendoelstellingen. De vertaling van deze meerjarendoelstellingen in jaarlijks meetbare doelen/resultaten vindt in dit uitvoeringsprogramma plaats. In bijlage 2 zijn de te meten beleidsdoelen uitgewerkt in een tabel. De doelen zijn voorzien van een indicator en een streefwaarde. Deze doelen worden gemonitord. Tussentijds wordt de voortgang geëvalueerd, waardoor waar nodig tijdig kan worden bijgesteld. Met het jaarverslag VTH geven we aan in hoeverre de doelen zijn bereikt en in hoeverre de resultaten bijdragen aan de meerjarendoelstellingen.

2.1 Omgevingswet en Wkb

Vergunningverlening

Per 1 januari 2024 treden de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen in werking. De afgelopen periode is tijd besteed om het veranderende proces rondom vergunningverlening in kaart te brengen, vooral waar het gaat om nieuwe onderdelen als adviesrecht, participatieplicht voor aanvragers en de mogelijkheden om af te wijken van het omgevingsplan. Een belangrijk onderwerp voor vergunningverlening is ook de invoering van de zogenaamde 'knip'. Door de nieuwe Omgevingswet zal het toetsingskader van de omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk anders zijn dan onder het huidige systeem. Onder de Wabo kennen we één omgevingsvergunning voor de activiteit het bouwen van een bouwwerk. Onder de Omgevingswet kunnen twee vergunningen nodig zijn: een omgevingsvergunning voor de (technische) bouwactiviteit en een omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit. Dat laatste is de ruimtelijke toets aan het omgevingsplan en de redelijke eisen van welstand. In plaats van een omgevingsvergunning voor de technische bouwactiviteit kan voor bepaalde bouwwerken worden volstaan met een melding op grond van de Wkb. Deze meldingen worden behandeld door team VTH. Om het bouwwerk te kunnen realiseren blijft naast een melding Wkb ook een ruimtelijke omgevingsvergunning nodig.

Wkb beleid

Omdat er nog geen ervaring is opgedaan in het land met de Wkb, los van enkele pilots, en daarmee de theorie nog niet voldoende in de praktijk getoetst is, zullen we in 2024 gebruik maken van de handreiking van de VNG "toezicht en handhaving wet kwaliteitsborging bouw" als handelingskader. (Bijlage 5) De ervaringen die we daarbij opdoen zullen we vervolgens vertalen naar een beleidsplan.

Handhaving

De impact van het inwerking treden van de Ow en Wkb wordt voor toezicht pas zichtbaar in de loop van 2024. Het is al wel duidelijk dat bij de invoering van de Wkb naast de nu al bestaande meldingen 'start bouw' en 'einde bouw' een aantal nieuwe meldingen wordt ingevoerd. Het betreft de 'bouwmelding', de 'melding strijdigheid' en de 'gereedmelding bouw'. Deze vijf meldingen gaat team Toezicht en Handhaving behandelen, waarbij op basis van de huidige prioriteiten de meeste aandacht zal uitgaan naar de meldingen 'bouwmelding' en 'gereedmelding bouw'. Na de inwerkingtreding van de Wkb worden de consequenties hiervan in 2024 duidelijk. Eventuele significante wijzigingen ten opzichte van het voorliggende uitvoeringsprogramma worden in 2024 in beeld gebracht en zo nodig ter besluitvorming aan het college voorgelegd.

2.2 Werkwijze vergunningverlening

Om burgers en ondernemers goed van dienst te kunnen zijn is het van belang om de dienstverleningsprocessen goed in te richten. Dienstverlening houdt onder andere in dat er een tijdig besluit volgt op een aanvraag. Als streefwaarde houden we daarbij aan dat in slechts 2% van de aanvragen buiten de termijn een beschikking volgt. En dat in maximaal 40% van de gevallen de beslistermijn moet worden verlengd. We hebben door monitoring in 2023 kunnen constateren dat deze streefwaarden mede door externe partijen onder druk komen te staan. Met externe partijen wordt bedoelt: de Omgevingsdienst die mede door capaciteitsgebrek niet binnen de afgesproken termijn de benodigde adviezen kan geven en daarnaast de provincie die niet binnen de benodigde termijn een verklaring van geen bedenkingen afgeeft, waardoor de gemeente de omgevingsvergunning natuur niet tijdig kan verlenen. Een voorbeeld van het gericht verbeteren van dienstverlening is de inzet van een businesscasemanager die het aanspreekpunt is en manager van ondernemersvraagstukken op het gebied van VTH. Dit brengt met zich mee dat andere casemanagers meer ruimte hebben om bijvoorbeeld vooroverleg met inwoners te hebben.

Bij het doorontwikkelen van de dienstverlening binnen VTH wordt in 2024 rekening gehouden met de Omgevingswet. Centraal in de dienstverlening onder de Omgevingswet staat de omslag van systeemdenken naar klantgericht denken. Oftewel de behoefte van de klant staat centraal en dienstverlening richt je hierop in. Wij gaan omgevingsbewust en oplossingsgericht te werk. Dit betekent dat als er sprake is van strijdigheid met wet- en regelgeving en/of er weerstand is tegen bepaalde initiatieven, wij het gesprek hierover aangaan om te komen tot een oplossing binnen de wettelijke mogelijkheden. Daarnaast vindt ook vaak vooroverleg plaats over nog in te dienen vergunningaanvragen. Daarbij wordt door ons steeds nadrukkelijker aan initiatiefnemers gevraagd in hoeverre zij hun omgeving hebben betrokken bij de plannen. Dit voorkomt dat initiatiefnemers en omwonenden/ belangenorganisaties "achteraf" voor verrassingen komen te staan.

Het team heeft tevens een belangrijke vraagbaakfunctie, zowel voor collega's als voor burgers en ondernemers. Op jaarbasis zijn er honderden telefonische en schriftelijke contacten over een eventuele vergunningplicht in een bepaalde situatie. Soms leidt dit tot een aanvraag, heel vaak ook niet, omdat er in de betreffende casus geen vergunning- of meldingsplicht aan de orde is. Ook wordt regelmatig om informatie gevraagd, op het gebied van bestemmingsplan of vergunning. Tot slot is er frequent sprake van vooroverleg over een initiatief, dan wel naar aanleiding van een toezicht en handhavingstraject.

2.3 Werkwijze Toezicht en Handhaving

Een belangrijk onderdeel van handhaving is het toezicht. Onder toezicht wordt hier verstaan het toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften als bedoeld in afdeling 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Tot dit toezicht, ook wel handhavingstoezicht genoemd, behoren onder meer de periodieke controles die de gemeente uitvoert om op verschillende beleidsterreinen na te gaan in hoeverre de regels worden nageleefd. Dit om eventuele overtredingen te kunnen aanpakken. Ook behoren daartoe incidentele controles naar aanleiding van klachten en hercontroles om te zien of eerder geconstateerde overtredingen zijn beëindigd of niet worden herhaald. In de praktijk leidt toezicht er toe dat veel overtredingen worden voorkomen en dat veel reeds gepleegde overtredingen worden beëindigd. Toezicht is daarmee niet alleen een zeer effectief, maar ook een zeer doelmatig handhavingsinstrument, omdat het vaak niet meer nodig is om een sanctiebesluit te nemen met alle tijdrovende voorbereidings en mogelijke bezwaar- en beroepsprocedures. Het belang van goed toezicht staat buiten kijf. Zonder toezicht heeft de gemeente nagenoeg geen zicht op mogelijke overtredingen. Ondanks dat is het onmogelijk en ongewenst om op alle voorschriften toe te zien en om tegen alle normschendingen handhavend op te treden. Toezicht en handhaving is geen zelfstandig doel. Het dient ingezet te worden ter behoud en herstel van de kwaliteit van de leefomgeving. Bovendien zijn de beschikbare middelen, vooral uitgedrukt in geld en menskracht, niet onbepaald en moeten efficiënt en effectief ingezet worden. De beschikbare capaciteit die in de begroting is vastgesteld voor toezicht en handhaving is thans leidend. Dit betekent voor het onderdeel bouwen- en ruimtelijk toezicht dat niet wordt uitgegaan van het geaccepteerde niveau van toezicht, maar van de beschikbare capaciteit in 2024. Uitgangspunt bij het benoemen van de risico's is het geaccepteerde risico. Het geaccepteerde risico is een door experts geschat risico waarbij het aannemelijk is dat de risico's beheerst worden. Het risico wordt gedefinieerd als het gemiddelde van de negatieve effecten die zich bij niet naleving van de regelgeving kunnen voordoen, vermenigvuldigd met de kans op overtreding als niet wordt gehandhaafd. Door een controlefrequentie aan te houden die lager ligt dan de controlefrequentie behorende bij het geaccepteerd risico, wordt de kans op overtredingen groter en daarmee de kans op negatieve effecten/gevolgen/risico's. De volgende effecten kunnen worden onderscheiden:

- 1) Veiligheid: In hoeverre leidt de overtreding tot aantasting van de fysieke veiligheid en leidt de overtreding tot veiligheidsrisico's voor de omgeving of derden (zoals brandgevaar, explosiegevaar of instortingsgevaar)?
- 2) Leefbaarheid: In hoeverre leidt de overtreding tot aantasting van de leefomgeving, de leefbaarheid maar ook uiterlijk, aanzien en privacy?
- 3) Volksgezondheid: In hoeverre heeft de overtreding gevolgen voor de volksgezondheid op lange termijn (zoals vochtigheid, onvoldoende toetreding van licht of lucht en het gebruik van of de blootstelling aan schadelijke stoffen)?
- 4) Financieel-economisch aspect: In hoeverre leidt de overtreding tot financieel-economische schade?
- 5) Natuur: In hoeverre leidt de overtreding tot aantasting van de natuur (zoals bodemverontreiniging, zwerfafval en de aantasting van flora en fauna)?
- 6) Imago: Hoe groot is het politiek-bestuurlijke risico als gevolg van de begane overtreding?

Verder geldt voor de gemeente een beginselplicht tot handhaving. Als tijdens toezicht een overtreding wordt geconstateerd dan 'moet' hierop gehandhaafd worden, tenzij dit kan/moet worden gedoogd (zie VTH Wabo-beleid thuishaken met hierin opgenomen een handhavingstrategie). Handhaving moet proportioneel zijn, waarbij er een balans moet zijn

tussen het doel en de middelen die worden ingezet. Bij handhaving moet er rekening worden gehouden met proportionaliteit en subsidiariteit, wat betekent dat de motivatie om te handhaven moet worden bepaald op basis van de ernst van de situatie en de geschiktheid van de gekozen maatregelen.

Handhavingsverzoeken

Een formeel verzoek tot handhaving heeft juridisch gezien een bijzondere status. Indien een belanghebbende ons wijst op de overtreding van een wet of regel dan moeten wij, nadat wij deze waarneming hebben geverifieerd, hierop normaal gesproken handhaven. Dit laatste ongeacht de prioriteringsrangorde van het betreffende onderwerp. Dit houdt in dat schaarse juridische handhavingscapaciteit soms moet worden besteed aan niet prioritaire onderwerpen. In veel van deze gevallen is ook sprake van een overtreding die nauwelijks zichtbaar is (bijv. de schutting is 3 centimeter te hoog) en/of er is geen reële overlast. De beginselplicht om te handhaven geldt ook in deze situaties maar handhaving levert in deze gevallen niets op. Het conflict wordt vaak verergerd en er volgen (tegen)handhavingsverzoeken over en weer, waar we ook weer veel tijd in moeten steken. In dit soort gevallen, waarin de belangen van de betrokkenen nauwelijks worden geraakt, gaan we de verzoeken scherper beoordelen. Het resultaat van die afweging kan zijn dat van handhaving wordt afgezien, gelet op het karakter van het overtreden voorschrift, het daarbij betrokken algemene belang en de belangen van de verzoeker. Als besluiten worden gemotiveerd, dan is deze handelwijze in lijn met jurisprudentie van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2014:1982).

Risico's en prioriteitstelling

Het VTH-beleid gaat uit van het willen wonen, werken en leven in een veilige, leefbare en gezonde omgeving. De rode draad in het VTH-beleid is dat de inschatting van risico's voor de leefomgeving doorslaggevend is voor de prioriteiten die wij stellen bij het stimuleren en/of afdwingen van het naleefgedrag.

Omdat we de beperkte capaciteit die we hebben niet op alles kunnen inzetten geven we prioriteit aan de thema's en gevallen waarin de risico's van niet-naleving (kans keer effect) het grootst zijn. Dit betekent dat niet alles getoetst en/of gecontroleerd wordt. Incidenten kunnen zich voordoen, mogelijk juist op de terreinen en onderdelen die minder prioriteit hebben gekregen op basis van het VTH-beleid. Voor het taakveld toezicht en handhaving op bouwen en ruimtelijke ordening is een risicoanalyse uitgevoerd (zie bijlage 3). Dit vormt de basis voor het plannen van taken en activiteiten in dit programma.

Vanwege beperkt beschikbare capaciteit bij de uitvoering van toezichttaken wordt ook ingezet op gedragssturing. Door zichtbaar te zijn en actief toezicht te houden wordt naleving van de geldende regels gestimuleerd. Op deze wijze wordt in 2024 ingezet op preventie, naast het inzetten van het gebruikelijke instrumentarium van vergunningverlening, locatiecontroles en de juridische dwangmiddelen. Deze manier van werken sluit aan bij de meerjarendoelstelling uit het beleid: “ *Door inzet van preventieve instrumenten, zoals duidelijke communicatie en gerichte voorlichting, voorkomen wij handhaving*”.

3. Formatie VTH

Onderdeel	Functie	fte's	Aantal	Uren
Vergunningverlening Omgevingswet	Vergunningverlener	6,32	10	9164
	Casemanager	3,62	10	5249
	Constructeur	0,5	1	725
Totaal		10,44	21	15138
Toezicht VTH	Toezichthouder vergunningen	2	2	2900
	Toezichthouder RO	1	1	1450
	Toezichthouder monumenten	1	1	1450
Totaal		4	4	5800
Juridisch	Jurist toezicht en handhaving	3,69	4	5350
	Jurist vergunningverlening	2,56	3	3712
	Jurist afwijkingsbesluiten	0,66	2	957
Totaal		6,91	9	10019
Administratief	Administratieve ondersteuner	3,83	5	5553
Totaal		3,83	5	5553
Algemeen	Teamleider VTH	1	1	1450
	Coördinator vergunningen	1	1	1450
	Coördinator toezicht/juridisch	1	1	1450
Totaal		3	3	4350

3.1 Wat gaan we doen?

Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening	Aantal	Uren
TotaalAanvraag bouwen cat. 3 [Wonen, bedrijven, Publiek] Bouwkosten > €1.000.000	15	285
19Aanvraag bouwen Wabo cat. 2 [Wonen, bedrijven, Publiek] Bouwkosten €100.000 t/m €1.000.000	117	2048
Aanvraag bouwen cat. 1 [Wonen, bedrijven, Publiek] Bouwkosten < €100.000	273	3549
Aanvraag WKB gevolgklasse 1 planologisch		725
Aanvraag afwijken bestemmingsplan	181	4163
Aanvraag monumenten	31	651
Aanvraag uitvoeren van werk	52	520
Aanvraag brandveilig gebruik	6	60
Aanvraag Milieu	4	20
Conceptaanvraag overig	161	1610
Conceptaanvraag monumenten	14	252
Mailafhandeling		508
Balie		545
Totaal	854	14936
Juridisch advies		2670
Bezwaar	29	1131
Beroep	20	720
Hoger beroep	2	108
Voorlopige Voorziening	2	40
Totaal	53	4669

Toezicht en handhaving	Aantal	Uren
Aanvraag bouwen cat. 3 [Wonen, bedrijven, Publiek] Bouwkosten > €1.000.000	15	292
Aanvraag bouwen Wabo cat. 2 [Wonen, bedrijven, Publiek] Bouwkosten €100.000 t/m €1.000.000	117	1170
Aanvraag bouwen cat. 1 [Wonen, bedrijven, Publiek] Bouwkosten < €100.000	273	682
WKB gevolgklasse 1 planologisch		612
Afwijken bestemmingsplan		1000
Monumenten		1000
Uitvoeren van werk		50
Behandelen klachten/meldingen/handhavingsverzoeken Bouwen en RO		700
Juridisch afstemmen/overleg toezicht		294
Juridisch afstemmen/overleg juridisch		562
Verzoek om handhaving	35	945
Handhavingswaarschuwingen	40	173
Klachten	40	160
Vooraankondiging	31	837
Lasten onder bestuursdwang/dwangsom	27	729
Bezwaar	19	684
Beroep	13	455
Hoger beroep	10	350
Voorlopige voorziening	13	455
Totaal	633	11150

3.2 Risico's

In dit hoofdstuk worden de risico's en aandachtspunten beschreven in relatie tot de uitvoering van het VTH Uitvoeringsprogramma.

Risico's 2024	
Risico's vergunningverlening	Risico's toezicht en handhaving
In dit uitvoeringsprogramma wordt rekening gehouden met een normale stroom van vergunningaanvragen zoals de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden. Een afwijking van deze normale stroom zorgt voor mogelijke stagnatie van het vergunning-verleningsproces. Wat kan leiden tot imagoschade en maatschappelijk en bestuurlijk risico.	Bepaalde capaciteit Handhavingsjuristen: Er komen veel uitdagingen op het team Toezicht en Handhaving af. De huidige capaciteit van handhavingsjuristen bleek niet voldoende om alles te kunnen oppakken. Daarnaast is het prioriteren soms ingewikkeld. Het risico hierbij is dat er bepaalde zaken blijven liggen. In sommige gevallen zullen de toezichthouders moeten afstemmen met de handhavingsjuristen om te inventariseren of er voldoende capaciteit is om bestuurlijk te kunnen handhaven.

Bijlagen

Bijlage 1: Productbladen

Productblad 1 Vergunningverlening en Toezicht

Toelichting taak Vergunningverlening	Toelichting taak Toezicht
Het in behandeling nemen van (concept)aanvragen omgevingsvergunning voor de activiteiten bouwen, omgevingsplanactiviteiten en monumenten. De processtappen, termijnbewaking en standaardbrieven worden bijgehouden in het zaaksysteem IJVI.	Het ter plaatse controleren of werkzaamheden /activiteiten overeenkomstig de omgevingsvergunning worden uitgevoerd en het toezicht op bouw- of sloop activiteiten aan panden die onder (rijks) monumentenwetgeving vallen. Daarnaast het toezicht op het verbod om gronden en bouwwerken te gebruiken in strijd met het omgevingsplan.
Uren beschikbaar 2024 Vergunningverlening	Uren beschikbaar 2024 Toezicht
Vergunningverlener 9164 uur	Toezichthouder vergunningen 2900 uur
Casemanager 5249 uur	Toezichthouder Monumenten 1450 uur
Constructeur 725 uur	Toezichthouder omgevingsplannen 1450 uur
Totaal uren beschikbaar 2024 Vergunningverlening	Totaal uren beschikbaar 2024 Toezicht
Vergunningverlening 15138 uur	Toezicht uur 5800 uur
Doelstellingen output	Doelstellingen output
- Bouwwerken die voldoen aan vergunning c.q. wet/regelgeving. - 100% van de aanvragen wat betreft omgevingsvergunning bouw, OPA monument en sloop worden binnen de wettelijke termijn afgehandeld. - Minimaal 75% van de verzoeken om aanvulling binnen 21 dagen verzenden.	- Naleving van wet- en regelgeving - 100% van de geconstateerde overtredingen worden ongedaan gemaakt.
Doelstellingen outcome	Doelstellingen outcome
Veilige gebouwen en bouwwerken die voldoen aan vergunningen en wet en regelgeving. De gemeente kiest er in algemene zin voor om in het kader van de stimulering van het naleefgedrag de nadruk op de vergunningverleningsfase te leggen. Daardoor zijn minder toezichtinspanningen nodig bij het toezicht op de uitvoering en het gebruik van de vergunningen.	- Behoud grote monumentale en gezichtsbepalende panden. - Veilige gebouwen en bouwwerken die voldoen aan vergunningen en wet en regelgeving. - Gebruik gronden in overeenstemming met omgevingsplannen.
Indicatoren	Indicatoren
- Aanvragen afhandelen binnen wettelijk termijn - Maximale doorlooptijd	- Het aantal overtredingen m.b.t. veiligheid en gezondheid - Aantal gecontroleerde objecten en aantal controles - Het aantal stilleggingen t.o.v. het aantal verleende vergunningen - Aantal waarschuwingen en handhavingsbeschikkingen.
Monitoring	Monitoring
Vier keer per jaar worden de beschikbare cijfers geanalyseerd. Hierbij wordt een relatie gelegd tussen de besteding van de beschikbare uren en de gerealiseerde output. Zo nodig vindt bijsturing plaats. Registratie van de vergunningen en controles worden bijgehouden in IJVI.	

Productblad 1 Specialismen

Toelichting taak juridische werkzaamheden vergunningverlening	Toelichting taak juridische werkzaamheden handhaving
Het juridische takenpakket is divers en omvangrijk. Onderstaande tabel geeft globaal aan uit welke taken de beide onderdelen bestaan. Als we spreken over procedures, dan wordt daar bij vergunningverlening mee bedoeld: (pre)mediation, zienswijzen, bezwaar, beroep, hoger beroep en voorlopige voorzieningen. Bij toezicht gaat het dan om procedures naar aanleiding van handhavingsverzoeken (handhavingswaarschuwing, vooraankondiging en lasten), het bezwaar, beroep, hoger beroep en voorlopige voorzieningen tegen de lasten, maar ook om de behandeling van klachten.	
Taken	Taken
- Juridisch advies vergunningen - Juridisch advies algemeen - Juridische kwaliteitszorg - Bezwaar - Beroep	- Juridisch advies handhaving - (pre)mediation - Handhavingsprocedures
Uren beschikbaar 2024	Uren beschikbaar 2024
Juristen vergunningverlening 3712 uur Jurist afwijkingsbesluiten 957 uur	Juristen toezicht/handhaving 5350 uur
Doelstelling output	Doelstelling output
Borging van de juridische kwaliteit van de producten van het cluster vergunningverlening.	Naleving van regels en voorschriften Wabo/Omgevingswet
Doelstelling Outcome	Doelstelling Outcome
- Behoud grote monumentale en gezichtsbepalende panden - Veilige gebouwen en bouwwerken die voldoen aan vergunningen en wet en regelgeving.	- Behoud grote monumentale en gezichtsbepalende panden - Veilige gebouwen en bouwwerken die voldoen aan vergunningen en wet en regelgeving. - Gebruik gronden in overeenstemming met omgevingsplannen.
Indicatoren	Indicatoren
- Aantal procedures - Aantal beschikkingen wat geen stand houdt in procedures	- Aantal waarschuwingen en handhavingsbeschikkingen. - Aantal procedures - Aantal beschikkingen wat geen stand houdt in procedures
Monitoring	Monitoring
Vier keer per jaar worden de beschikbare cijfers geanalyseerd. Hierbij wordt een relatie gelegd tussen de besteding van de beschikbare uren en de gerealiseerde output.	

Bijlage 2: Beleidsdoelen VTH

Voor de uitvoering van VTH-taken hanteren we de volgende doelen:

	Beleidsdoel	Indicator	Streefwaarde
Uitvoeringskwaliteit	In geval van het instellen van beroep is het bezwaar/beroep ongegrond	% procedures van vergunning-besluiten, waarbij bezwaar - /beroepschriften ongegrond zijn	95%
		% van <u>handhavings</u> – zaken/verzoeken om handhaving, waarbij bezwaar -/ beroepschriften ongegrond zijn	85%
Dienstverlening	Besluiten op aanvragen worden tijdig behandeld	% buiten de termijn genomen beschikkingen	2%
		Max. % gevallen, waarin beslistermijn wordt verlengd	40%
	Klachten worden behandeld	% klachten in behandeling genomen	95%
Financiën	Heffen van kostendeekkende leges, indien mogelijk	Vastgestelde legesverordening	100%

Bijlage 3 Risicoanalyses bouwen en ruimtelijke ordening

Met het uitvoeren van de risicoanalyses wordt duidelijk wat de prioriteiten zijn in de verschillende taakvelden. Na toepassing van de analyse ontstaan zogenaamde 'prioriteitsblokken', die op basis van hun risicoscore (*kans x effect*) zijn ingedeeld in vijf klassen. De grootste risico's krijgen de hoogste prioriteit.

Risicoanalyse bouwen

De risicoanalyse is opgesteld in Overijssel breed verband en wordt gebruikt door onze gemeente.

In de risicoanalyse worden de thema's veiligheid, duurzaamheid, leefbaarheid en volksgezondheid tegen elkaar afgewogen. In de risicoanalyse bouwen weegt het thema 'veiligheid' het zwaarst (50%). De reden hiervoor is dat bij de tussentijdse- en opleveringscontrole(s) de meeste aandacht van de toezichthouder zal uitgaan naar dit thema. De andere thema's – 'duurzaamheid' en 'volksgezondheid' – zullen in de praktijk minder zwaar wegen. Het thema 'duurzaamheid' weegt mee voor 20% en het thema 'volksgezondheid' weegt mee voor 30%. Het zwaartepunt bij toezicht zal voornamelijk liggen op het thema 'veiligheid' en minder op het thema 'volksgezondheid' en 'duurzaamheid' dat veelal bij de planvorming wordt meegewogen.

De risicomodule dient zo gelezen te worden dat het object met de hoogste prioriteit bovenaan staat. Bij de module Bouwen is dat 'Publieksfuncties > € 1.000.000 (= gebouwen voor publiek toegankelijk met bouwkosten boven € 1.000.000)'.

Klasse	Opmaak
I	ZEER GROOT RISICO
II	GROOT RISICO
III	BEPERKT RISICO
IV	KLEIN RISICO
V	ZEER KLEIN RISICO

Code	Beschrijving	effecte	naleving	Totaa
BOUW008	Publieksfunctie >1.000.000	7,0	5,0	35,0
BOUW012	Kinderdagverblijf	6,4	5,2	33,4
BOUW014	Publieksfunctie tijdelijke bouw	6,4	5,1	32,7
BOUW022	Monumentenvergunning / Monumentenbescherming	5,8	5,6	32,4
BOUW005	Wonen tijdelijke bouw	5,5	5,9	32,2
BOUW017	Industrie/kantoorfunctie >1.000.000	6,3	5,0	31,7
BOUW018	Industriefunctie met risicovol gebruik *vuurwerk , PGS 15	6,3	5,0	31,5
BOUW009	Gezondheidszorgfunctie met bedgebied	6,5	4,9	31,5
BOUW013	Gebouwen met celfunctie	6,5	4,8	31,2
BOUW019	Industrie/kantoorfunctie tijdelijke bouw	5,9	5,2	30,7
BOUW002	Wonen Cat. I <100.000 complex	6,0	5,0	30,3
BOUW003	Wonen Cat. II 100.000 - 1.000.000	5,5	5,4	30,0
BOUW006	Publieksfunctie <100.000	5,7	5,3	29,8
BOUW004	Wonen Cat. III >1.000.000	6,3	4,7	29,8
BOUW007	Publieksfunctie 100.000 - 1.000.000	6,0	4,9	29,2
BOUW016	Industrie/kantoorfunctie 100.000 - 1.000.000	5,7	5,0	28,7
BOUW011	Basis Onderwijsfunctie / Buitenschoolse Opvang	5,7	5,0	28,3
BOUW021	Bouwwerk geen gebouw zijnde complex	5,7	4,9	28,0
BOUW010	Gezondheidszorgfunctie zonder bedgebied	5,7	4,8	27,1
BOUW015	Industrie/kantoorfunctie <100.000	5,3	5,0	26,9
BOUW001	Wonen Cat. I <100.000 eenvoudig	4,7	5,7	26,5
BOUW020	Bouwwerk geen gebouw zijnde eenvoudig	3,8	5,4	20,4

Risicoanalyse ruimtelijke ordening

De risicoanalyse is opgesteld in Overijssels verband en wordt gebruikt door onze gemeente. In de risicomodule ruimtelijke ordening wegen de thema's 'veiligheid' en 'volksgezondheid' iets zwaarder (30%) dan 'duurzaamheid' en 'leefbaarheid' (20%). De reden hiervoor is dat veiligheid en volksgezondheid meer beladen zijn dan de overige thema's. Gezien het belang van alle thema's in het handavingsproces is besloten het verschil van wegingsfactor minimaal te houden.

De risicomodule dient zo gelezen te worden dat het object met de hoogste prioriteit bovenaan staat. Bij de module Ruimtelijke Ordening is dat 'Illegaal gebruik bedrijf'.

Code	Beschrijving	effecte	nalevin	Totaa
RO015	Illegaal gebruik bedrijf;	7,8	6,4	49,5
RO014	Illegaal gebruik wonen;	6,2	6,7	41,5
RO019	Illegaal slopen met asbest	5,8	5,9	34,4
RO009	Illegale bewoning; illegale kamerverhuur	5,4	6,3	33,9
RO016	Illegaal gebruik gronden	5,5	6,2	33,9
RO018	Illegaal slopen	5,2	6,3	32,9
RO005	Illegale bouw; grote bouwwerken (> 70 ²)[buitengebied];	6,6	4,8	32,1
RO008	Illegale bewoning; permanente bewoning recreatieverblijven	4,6	7,0	31,9
RO004	Illegale bouw; grote bouwwerken (> 70 ²)[bebouwde kom];	6,0	5,3	31,8
RO017	Illegaal gebruik bestaande bouw; voldoet niet aan Bouwbesluit	5,2	5,4	28,2
RO007	Illegale bouw; monumenten inclusief beschermd stads- en dorpsgezicht	4,8	5,7	27,2
RO003	Illegale bouw; middel bouwwerken (> 30 m ² en < 70 m ²)[buitengebied];	4,6	5,4	24,6
RO002	Illegale bouw; middel bouwwerken (> 30 m ² en < 70 m ²)[bebouwde kom];	3,8	6,3	24,2
RO010	Illegale aanleg	4,2	5,1	21,0
RO013	Illegale reclame [buitengebied]	2,6	6,8	17,8
RO012	Illegale reclame [bebouwde kom]	2,4	7,3	17,4
RO011	Illegale kap	3,2	5,2	16,4
RO006	Illegale bouw; bouwwerken geen gebouw zijnde	2,5	5,5	13,7
RO001	Illegale bouw; kleine bouwwerken (< 30 m ²);	2,3	5,8	13,3
RO020	Strijdig met Welstandsbepalingen	2,4	4,5	10,9

Bijlage 4   Verantwoordelijkheden

Het gemeentebestuur is verantwoordelijk voor de handhaving waarbij het van belang is dat op bestuurlijk niveau de keuzes worden gemaakt. Verder mag van het bestuur worden verwacht dat zij voldoende steun geeft aan de ambtelijke organisatie, die is belast met de uitvoering van dit taakveld. De bevoegd- en verantwoordelijkheden zijn als volgt verdeeld:

Rol gemeenteraad

Sinds de komst van de Wabo is de rol van de gemeenteraad op het gebied van handhaving gewijzigd. Aan de raad wordt het door het college vastgestelde handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma ter kennisname voorgelegd. De raad heeft formeel geen wettelijke bevoegdheden waar het gaat om de toepassing/uitvoering van handhaving.

Rol college

Het college is verantwoordelijk voor handhaving en vormt het bestuursorgaan dat bestuursrechtelijk optreedt. Door het college moeten prioriteiten worden gesteld, zowel op beleidsniveau als op zaakniveau. Het college beslist zowel over de vaststelling van het handhavingsbeleid als over de uitvoering van handhaving.

Rol van de burgemeester

De burgemeester heeft een driedelige rol op het gebied van handhaving. Enerzijds heeft de burgemeester eigenstandige handhavingbevoegdheden op het gebied van Algemeen bestuur, Openbare Orde en Veiligheid. Anderzijds is hij, als lid van het college, (mede)verantwoordelijk voor het handhavingsbeleid. Verder is de burgemeester vanuit het zogenaamde driehoeksoverleg direct betrokken bij het aansturen van de politie. Voor wat betreft de integrale handhaving is de burgemeester tevens coördinerend portefeuillehouder.

Rol provincie

De provincie heeft een wettelijke regierol met betrekking tot handhaving. In het kader van de vernieuwde interbestuurlijke verhoudingen is een bestuursovereenkomst afgesloten over de wijze waarop het interbestuurlijke toezicht vorm krijgt. Het vastgestelde uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks aan de provincie toegezonden.

Rol directeur Omgevingsdienst (OD-IJ)

De directeur OD-IJ is verantwoordelijk voor een adequate uitvoering van taken voor wat betreft het milieu basistakenpakket +.

**Bijlage 5 Handreiking Toezicht en handhaving Wet kwaliteitsborging
bouw Handelingsperspectieven voor gemeenten**